

Częstochowa i częstochowianie w "Brunatnej księdze" nienawiści. Jasna Góra, kibole, wydawca książek i ataki na obcokrajowców

23.03.2023
Marek Mamoń

Stowarzyszenie Nigdy Więcej opublikowało 300-stronicowy raport o zdarzeniach z lat 2020-2023 motywowanych ksenofobią, nienawiścią rasową i narodowościową. Są też przykłady z Częstochowy.

Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1966 r. ustanowiło 21 marca Międzynarodowym Dniem Walki z Dyskryminacją Rasową. Upamiętnia on masakrę w Sharpeville w Republice Południowej Afryki – tego dnia, w 1960 r., policja otworzyła ogień do czarnoskórej ludności protestującej przeciwko apartheidowi. Zginęło 69 osób, a 180 zostało rannych.

Celem obchodów tej tragicznej rocznicy jest wyrażenie sprzeciwu wobec rasizmu, dyskryminacji i ksenofobii, a także kształtowanie społecznej wrażliwości na te zjawiska. Stąd nieprzypadkowa data publikacji raportu zwanego „Brunatną księgą”. Od 1996 r. tworzy go stowarzyszenie Nigdy Więcej. Najnowsza publikacja była wspierana przez Fundusz Obywatelski im. Henryka Wujca. Wieloletnim autorem „Brunatnej księgi” był nieżyjący już Marcin Kornak (1968–2014), założyciel stowarzyszenia Nigdy Więcej, działacz społeczny, komentator życia publicznego oraz poeta i autor tekstów utworów muzycznych ze sceny niezależnej. Był pomysłodawcą kampanii społecznych promujących szacunek i różnorodność.

W najnowszej edycji „Brunatnej księgi” na ponad 300 stronach opisane zostały przypadki napaści fizycznych na osoby wyróżniające się kolorem skóry, językiem czy wyznaniem, a także przejawy agresji słownej w miejscach publicznych. Ponadto w raporcie stowarzyszenia Nigdy Więcej udokumentowano manifestacje z hasłami podżegającymi do nienawiści, akty dyskryminacji wobec mniejszości czy faszystowskie transparenty na stadionach. Opisano również przykłady wrogości wobec uchodźców z Ukrainy i wymierzoną w nich skrajnie prawicową propagandę.

– W „Brunatnej księdze” wiele uwagi poświęciliśmy mowie nienawiści w internecie. W polskim społeczeństwie spada akceptacja dla uchodźców wojennych. W znacznej mierze przyczyniają się do tego rozpowszechniane na znaczną skalę antyukraińskie teorie spiskowe, fałszywe informacje i treści wprost obelżywe wobec Ukraińców – powiedziała dr Anna Tatar, współautorka raportu.

Oto co w „Brunatnej księdze” odnotowano w ostatnich trzech latach o Częstochowie i częstochowianach.

11 stycznia 2020 – symbole neonazistowskie na Jasnej Górze

Na Jasnej Górze niektórzy uczestnicy Patriotycznej Pielgrzymki Kibiców eksponowali szaliki, na których widniały symbole rasistowskie. Pseudokibice zaprzyjaźnionych ze sobą klubów Śląska Wrocław i Motoru Lublin mieli charakterystyczne czerwono-białe szaliki

stylizowane na logo międzynarodowej organizacji neonazistowskiej Blood and Honour (nazwa ta stanowi odwołanie do motta Hitlerjugend). Znajdowało się na nich hasło „W obronie rasy i narodu” oraz znak krzyża celtyckiego (wykorzystywany przez zwolenników wyższości tzw. białej rasy).

Podobnie stylizowane szaliki eksponowali „kibice” Rakowa Częstochowa, widniał na nich ponadto slogan „Krew i honor”. Inny z przybyłych na Jasną Górę pseudokibiców miał z kolei szalik z hasłem „Biali patrioci” i krzyżem celtyckim.

Wśród uczestników pielgrzymki byli też przedstawiciele skrajnie prawicowej organizacji Narodowe Podbeskidzie, którzy eksponowali transparent z nazwą tej grupy oraz drugi – z krzyżem celtyckim i napisem „Hate Antifa” (wyraz nienawiści wobec poglądów antyfaszystowskich).

W al. Sienkiewicza prowadzącej na Jasną Górę pseudokibice pikietowali przeciwko tzw. ustawie 447 (przyjętej w 2018 r. w USA), fałszywie przedstawianej przez środowiska skrajnie prawicowe jako nakaz wypłaty przez Polskę rzekomych „roszczeń żydowskich”. Wykrzykiwali: „Kłamstwa organizacji żydowskich trzeba obalić!”.

Organizatorem pielgrzymki był ks. Jarosław Wąsowicz, związany od wielu lat ze środowiskiem nacjonalistów – chuliganów stadionowych.

8 lutego 2020 – rasista i morderca wzorem dla pseudokibiców Rakowa

Podczas meczu ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy Lechem Poznań a Rakowem Częstochowa pseudokibice przyjezdnego klubu eksponowali flagę z hasłem „Naszym wzorem Janusz Waluś”. Waluś to polski emigrant, który w 1993 r. w RPA zamordował polityka walczącego z apartheidem, Chrisa Haniego. Został za to skazany na dożywocie (21 listopada 2022 r. sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu z więzienia).

Od kilku lat środowiska skrajnie prawicowe w Polsce kreują kult postaci Walusia i pochwalają morderstwo, które popełnił z pobudek rasistowskich.

8 marca 2020 – znów Waluś

W trakcie spotkania ekstraklasy piłki nożnej Raków Częstochowa – Pogoń Szczecin miejscowi pseudokibice wywiesili na płocie otaczającym boisko flagę z hasłem „Naszym wzorem Janusz Waluś”.

29 lipca 2020 – „komunista afrykański stoi na czele WHO”

W rozmowie emitowanej na YouTube na kanale wRealu24 prowadzący program Marcin Rola oraz Tomasz Stala, właściciel częstochowskiego wydawnictwa 3dom (co czyta się „freedom” – przyp. red.) z Częstochowy (ma w swej ofercie książki o treści antysemickie,

wygłaszali szczególnie ekstremalne treści nawiązujące do rasizmu, antysemityzmu, homofobii i przemocy).

Na pytanie Roli (który podważał istnienie epidemii koronawirusa): „Namordniki trzeba nosić, stręczą cały czas tę pseudopandemię, [...] ty masz wśród znajomych ludzi, którzy umarli na koronawirusa?”. Stala odpowiedział: „Wydaje się to przerażające, [...] krępują swobodę, której biały człowiek się nauczył”. Dalej Rola określił Światową Organizację Zdrowia (WHO) mianem „komunistycznej”, a Stala, kontynuując ten wątek, obrażał osoby homoseksualne: „Wykreślili homoseksualizm z listy chorób, dla mnie to jest oburzające, to jest to, co wiem o WHO. Które następne schorzenia zostaną wykluczone z katalogu chorób: pedofilia, nekrofilia, zoofilia?”. Rola oświadczył ponadto: „Bierzemy udział w globalnej ściemie WHO, już nie wspomnę o programie seksualizacji dzieci, czterolatków masturbacji, to jest patologizacja. Tam nie ma praktycznie lekarzy, jakiś tam komunista afrykański stoi na ich czele, kiedyś tam w Afryce terroryzował jaczekami”.

W dalszej części rozmowy Stala i Rola zaatakowali stowarzyszenie Nigdy Więcej. Stala wygrażał: „Ulica, na której mieści się stowarzyszenie Nigdy Więcej, powinna się nazywać »dół z wapnem« [tak grzebano ofiary egzekucji; po kilku minutach powtórzył te słowa – przyp. red.]. To lewicowi terroryści”. Następnie Rola perorował: „Masz swoje zdanie – antysemita, odkłamujesz historię – antysemita. Sztucznie generowany antysemityzm. Ja bym się nie zdziwił, gdyby środowiska żydowskie celowo pisały takie komentarze, żeby banować nasze materiały i banować książki, które odkłamują historię”, co Stala skwitował: „Na pewno cechą wspólną tego wszystkiego jest, że dotyczy mentalności ludzi pochodzących z narodu na literę Ż [czyli Żydów – przyp. red.]”. Rola dalej tak mówił o stowarzyszeniu Nigdy Więcej: „To w ogóle znamienne, że takie stowarzyszenia w ogóle działają legalnie w Polsce, a ile złego robią. Cholera wie, co to za ludzie, skąd oni są, kim oni są”. I dodał: „Tak samo jak to całe Black Lives Matter [międzynarodowy ruch antyrasistowski – przyp. red.], aktor porno mają fajne autorytety: aktor porno, jakiś gość, który zarażał HIV celowo, tu pedofil, tam gwałciciel, tu bandyta, przestępca, narkoman”, co Stala gorliwie potwierdził: „Wybierają bohaterów wśród swoich”.

Właściciel wydawnictwa 3dom określił też „Gazetę Wyborczą” mianem „gazety koszernej”. Podczas rozmowy Stala pochwalał również Walusia. Na antenie wRealu24 powiedział: „Jestem w stałym kontakcie telefonicznym z Januszem Walusiem. Sytuacja w RPA jest tragiczna. [...] To odczytany, wspaniały człowiek, powinien wrócić do domu, do Polski”. Stwierdził też: „Nie wiadomo, co by się stało, gdyby Chris Hani żył dalej, do czego by doprowadziła skrajna terrorystyczna lewacka organizacja, której przewodził, czy jeszcze byłby jakikolwiek biały w RPA. Janusz Waluś podjął decyzję, Chris Hani nie żyje, to, co się dzieje teraz, to jest odpowiedź na to, jak teraz wyglądają rządy w bantustanie”.

W ostatniej części audycji Rola wygłosił kuriozalne zdanie, że „Popiełuszko nasz święty byłby pierwszym faszystą dziś, na sto procent”.

Stala dopowiedział: „Na samej górze czarnej listy stowarzyszenia Nigdy Więcej”.

21 sierpnia 2020 – kibole Rakowa na pogrzebie neonazisty

Na cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu w trakcie pogrzebu Romana Zielińskiego, byłego lidera pseudokibiców Śląska Wrocław i autora książki „Jak pokochałem Adolfa Hitlera”, jeden z kiboli Rakowa Częstochowa eksponował szalik z hasłem „Naszym wzorem Janusz Waluś”. Na szaliku widniał też slogan „Biały honor, biała duma” (to słowa piosenki neonazistowskiego zespołu Konkwista 88) oraz znak tzw. trystyki (stylizowanej, trójramiennej swastyki), umieszczony na tle barw flagi III Rzeszy. Trystyka to symbol rasistowski pochodzący z RPA.

W lutym 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia za nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych i rasowych skazał Romana Zielińskiego na sześć miesięcy prac społecznych w wymiarze 30 godzin miesięcznie. Zieliński odwołał się od tego wyroku. W lipcu 2015 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu utrzymał w mocy decyzję sądu pierwszej instancji.

27 sierpnia 2020 – poseł Jaskóła chwali mordercę

Tomasz Jaskóła, częstochowski poseł VIII kadencji z ramienia Kukiz'15 (wcześniej nauczyciel historii i WOS w jednym z częstochowskich liceów – przyp. red.), zamieścił na Twitterze wpis z wyrazami poparcia dla 17-letniego Kyle'a Rittenhouse'a, który zastrzelił dwóch uczestników antyrasistowskich protestów organizowanych pod hasłem „Black Lives Matter” (do zdarzenia doszło 25 sierpnia w Kenoshy w stanie Wisconsin; sprawca został aresztowany i oskarżony o zabójstwo pierwszego stopnia).

Jaskóła opublikował film nagrany podczas zabójstwa i skomentował go słowami: „Brawo, chłopcze! Dobra robota!”.

Skandaliczny wpis został „podany dalej” (retweetowany) przez publicystę telewizji publicznej TVP Info Rafała Ziemkiewicza. Pod tweetem na profilu Jaskóły pojawiło się też wiele rasistowskich komentarzy, pochwalających to zabójstwo, np.: „Dwóch oszołomów mniej na tym świecie”, „Ważne, że chłopak się obronił przed tymi debilami i pier...nymi czarnuchami”, „Powinni mu dać medal”, „Tylko dwóch????!!!”, „Wystrzelać to było Antify co do jednego”, „Oglądam to po raz setny i nie mam dość”, „Gdyby się nie bronił, zaj...li by go lewaccy psychole z ANTIFY. Marksizm postępuje... A LGBT niech weźmie tą scenę sobie do serca, bo ja też się będę bronić” oraz „Przecież to powinna być publiczna pacyfikacja tych małpisonów. Młody powinienem dostać medal”.

Połowa października 2020 – Edyta Górniak i Marcin Najman udostępniają antysemitkę grafikę

Piosenkarka Edyta Górniak udostępniła na swoim profilu na Instagramie post o treści antysemitki. Zawierał on grafikę przedstawiającą stereotypowy wizerunek Żyda z pieniędzmi, opatrzoną następującym tekstem: „Żyd pyta Żyda kiedy się skończy pandemia? – Icek bądź mądry. Poważni ludzie zainwestowali poważne pieniądze. Jak

zarobią, to się skończy". Do tego posta Górniak dołączyła własny komentarz: „także tak Kochani. No comment”, podkreślając tym samym swoje poparcie dla teorii spiskowej obwiniającej Żydów o czerpanie korzyści z pandemii koronawirusa.

Antysemicką grafikę udostępnił 13 października na Twitterze również częstochowianin Marcin Najman, zawodnik mieszanych sztuk walki (MMA), kickbokser i celebryta. Wstawił przy tym emotikony z entuzjastycznymi wyrazami poparcia dla opublikowanych treści.

27 października 2020 – Jasna Góra chwali się rocznicą wizyty Himmlera

Na Twitterze, na oficjalnym profilu sanktuarium Matki Bożej Jasnogórskiej, został zamieszczony wpis upamiętniający... rocznicę wizyty jednego z głównych przywódców nazistowskich Niemiec Heinricha Himmlera (zbrodniarz wojenny, był szefem SS, Gestapo i policji niemieckiej, odpowiadał za proces eksterminacji Żydów w Europie). Treść tego wpisu była następująca: „27 X 1940 r. Sanktuarium Jasnogórskie zwiedził Heinrich Himmler Komisarz Rzeszy do Spraw Umacniania Niemczyzny. Przywódca hitlerowski był zaskoczony wiadomością, że przed wojną miejsce to nawiedzało rocznie ponad milion pielgrzymów”. Do tej publikacji dołączono zdjęcia dokumentujące to wydarzenie, na których widać stojącego wśród paulinów Himmlera.

Wpis na profilu Jasnej Góry spotkał się z falą krytyki ze strony internautów i wkrótce został usunięty. Okazało się ponadto, że ten sam materiał upamiętniający wizytę Himmlera został zamieszczony na Twitterze częstochowskiego sanktuarium także w 2018 i 2019 r. (wpisów tych jak dotąd nie usunięto – piszą autorzy „Brunatnej księgi”).

6 marca 2021

Ulicami miasta przeszedł marsz zorganizowany przez skrajnie prawicowe ugrupowanie Narodowa Częstochowa. Uczestnicy tego zgromadzenia skandowali rasistowskie hasła i motywowane ideologicznie groźby: „Biała Europa”, „Znajdzie się kij na lewacki ryj”, „Raz sierpem, raz młotem lewacką hołotę”, „Śmierć wrogom ojczyzny”. Uczestnicy częstochowskiej manifestacji wykrzykiwali: „Janusz Waluś naszym wzorem”, a także eksponowali transparent z napisem „Wolność dla Walusia” i symbolem krzyża celtyckiego, oznaczającego tzw. białą siłę.

Przebieg marszu obserwował przedstawiciel Urzędu Miasta Częstochowy, jednak zgromadzenie to nie zostało rozwiązane.

28/29 marca 2021 – dewastacja pomnika ofiar getta

W nocy nieznanymi sprawcami zdewastowali w Częstochowie pomnik upamiętniający Żydów deportowanych w 1942 r. do obozu zagłady w Treblince. Namalowali na monumencie swastykę, runy SS, a także liczbę 1488, która stanowi połączenie dwóch symboli liczbowych używanych przez neonazistów (liczba 14 odsyła do tak zwanych czternastu słów, czyli neonazistowskiego sloganu „We must secure the existence of our people and a

future for white children", tj. „Musimy zabezpieczyć egzystencję naszej rasy i przyszłość dla białych dzieci” – sformułowanego przez Davida Lane’a, lidera rasistowskich terrorystów z amerykańskiej grupy The Order. Inspiracją tego tekstu był fragment „Mein Kampf” Adolfa Hitlera. Z kolei liczba 88 oznacza zawołanie „Heil Hitler” – od ósmej pozycji litery H w alfabecie).

Ponadto na pomniku pojawiły się nazwiska znanych negacjonistów Holokaustu: Jürgena Grafa oraz Ursuli Haverbeck. Graf za publiczne propagowanie takich twierdzeń i podżeganie do nienawiści rasowej został skazany w 1998 r. przez szwajcarski sąd na karę więzienia. Z kolei Haverbeck za publiczne negowanie zagłady Żydów była skazywana przez niemieckie sądy kilkakrotnie, w tym również na karę więzienia.

Częstochowska policja pod nadzorem prokuratury prowadziła dochodzenie w sprawie znieważenia pomnika, zniszczenia mienia oraz propagowania faszyzmu i nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych. W październiku 2021 r. zostało ono umorzone z powodu niewykrycia sprawców.

21 sierpnia 2021 – wyrzucone za tęczową flagę z Galerii Jurajskiej

W Galerii Jurajskiej dwie nastolatki z tęczowymi flagami, uczestniczki Marszu Równości, zostały zmuszone przez pracowników ochrony do opuszczenia centrum handlowego. Jedna z nich relacjonowała: „Ochroniarze obrażali nas i w końcu wyrzucili z budynku tylko dlatego, że weszliśmy z tęczowymi flagami”. Dodała też: „W końcu jeden z nich kazał nam wypier...ać, a gdy wyszliśmy na zewnątrz, koleżankę zaczął ostentacyjne spychać w kierunku jezdnii”. Wedle dyrekcji galerii to nastolatki złamały regulamin, ponieważ na terenie sklepu „obowiązuje całkowity zakaz organizacji wieców”.

3 września 2021 – kibol Rakowa z mottem Hitlerjugend

W trakcie meczu towarzyskiego Raków Częstochowa – Videoton Székesfehérvár polscy pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy baner z wyrazami poparcia dla Janusza Walusia. Na fladze tej znajdował się wizerunek zabójcy oraz slogan: „Naszym wzorem Janusz Waluś”. Ponadto „kibice” Rakowa eksponowali transparent, na którym widniały słowa „Krew i honor” (tak brzmiało motto Hitlerjugend). Ta charakterystyczna czerwono-biała flaga była stylizowana na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej Blood and Honour.

15 grudnia 2021 – Waluś nieustająco

W trakcie spotkania ekstraklasy Raków Częstochowa – Górnik Zabrze „kibice” miejscowego klubu

wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z hasłem „Uwolnić Janusza Walusia”.

8 stycznia 2022 – pielgrzymi z symbolami neonazistowskimi

8 stycznia na Jasnej Górze podczas Patriotycznej Pielgrzymki Kibiców niektórzy jej uczestnicy eksponowali transparenty i szaliki o treści rasistowskiej. Np. pseudokibice Zagłębia Sosnowiec mieli ze sobą charakterystyczną czerwono-białą flagę stylizowaną na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej Blood and Honour (nazwa Krew i Honor stanowi nawiązanie do motta Hitlerjugend). Na transparentie tym widniał również slogan „Zawsze był tu czysty kraj i zostanie tak na wieki” (to cytat z piosenki neonazistowskiego zespołu Honor). „Kibice” Zagłębia eksponowali ponadto szaliki z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny”, współcześnie nawołującym do agresji wobec tzw. wrogów ideologicznych.

Z kolei jedna z „fanek” Rakowa Częstochowa miała na sobie szalik z krzyżami celtyckimi, czyli symbolem oznaczającym supremację tzw. białej rasy.

Pielgrzymkę kibiców od wielu lat organizuje ks. Jarosław Wąsowicz, salezjanin z Piły.

12 kwietnia 2022 – zaatakowała 15-latkę z Ukrainy

17-letnia uczennica jednego z częstochowskich techników zaatakowała dwie dziewczynki pochodzące z Ukrainy. „Przechodziła w towarzystwie znajomego przez skwer Solidarności. W pewnym momencie podeszła do przebywających tam dziewczyn z Ukrainy w wieku 15 lat i z powodu ich przynależności narodowej znieważała je słowami powszechnie uznanymi za obelżywe. Następnie uderzyła jedną z dziewczyn w twarz, a drugą chwyciła za włosy i popchnęła, co spowodowało, że pokrzywdzona upadła na ziemię. Wtedy kopnęła dziewczynę kolanem w głowę i brzuch. Potem została odciągnięta przez znajomego, z którym oddaliła się z miejsca zdarzenia” – relacjonował Tomasz Ozimek, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Częstochowie. Dodał również: „Następnego dnia jedna z pokrzywdzonych zauważyła sprawczynię pobicia na ulicy i poinformowała o tym swoją ciotkę. Kobieta zapytała uczennicę, dlaczego poprzedniego dnia zachowała się w sposób niewłaściwy wobec dzieci. Wtedy oskarżona znieważała kobietę z powodu jej przynależności narodowej, używając słów powszechnie uznanych za obelżywe. Przed oddaleniem się uczennicy pokrzywdzona zdołała zrobić jej zdjęcie”.

Napastniczka została zatrzymana. Przedstawiono jej zarzuty stosowania przemocy wobec obywaterek Ukrainy i publicznego ich znieważenia z powodu przynależności narodowej. Jednocześnie uznano, że przestępstwa te miały charakter chuligański.

30 kwietnia 2022 – pobity, bo polemizował z antyukraińskimi hasłami

Na promenadzie Czesława Niemena wiceprzewodniczący Rady Dzielnicy Północ i szef Komitetu Obrony Demokracji w Częstochowie Włodzimierz Gidziela został pobity, gdy zwrócił uwagę mężczyźnie, który wygłaszał antyukraińskie komentarze w rozmowie z dwiema znajomymi. Poszkodowany społecznik tak opisał przebieg tego zdarzenia:

„Przechodząc, usłyszałem, jak jeden z mężczyzn bardzo niepochlebnie wyraża się na temat Ukraińców. Wtedy stanąłem w ich obronie [...]. Po moich słowach spodziewałem się dyskusji i wymiany zdań, a doszło do rękoczyn. Zostałem dwukrotnie mocno uderzony lewym sierpowym. Skutki tego zdarzenia odczuwam do dzisiaj”.

Według Gidzieli, który zadzwonił w tej sprawie na policję i poinformował o zajściu napotkany patrol, funkcjonariusze nie podjęli żadnych działań. Nie wszczęto też postępowania dotyczącego napaści.

Tę sytuację następująco skomentował prokurator Tomasz Ozimek, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Częstochowie: „Normalnie uszkodzenie ciała ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego, ale w tym przypadku według doniesień medialnych, czynny udział brały dwie osoby, jeden z mężczyzn zadawał ciosy, a drugi zachęcał go do tego. W takim przypadku mamy do czynienia z pobiciem, które ścigane jest z urzędu. [...] Po publikacji w »Wyborczej« prokurator okręgowy nakazał Prokuraturze Rejonowej Częstochowa-Północ przeprowadzenie postępowania z urzędu w tej sprawie”.

Ostatecznie postępowanie nie zostało wdrożone – Włodzimierz Gidziela nie zdecydował się na złożenie zeznań w swojej sprawie.

7 sierpnia 2022 – znowu Waluś

Podczas spotkania ekstraklasy Górnik Zabrze – Raków Częstochowa przyjezdni pseudokibice wywiesili baner z wyrazami poparcia dla Janusza Walusia. – Kibole Rakowa od kilku lat bezkarnie i bez reakcji ze strony władz piłkarskich wywieszają transparenty na cześć Walusia – zwracają uwagę autorzy "Brunatnej księgi".

11 września 2022 – czarnoskórzy kibice wypchnięci ze stadionu Rakowa

Podczas meczu ekstraklasy Raków Częstochowa – Legia Warszawa czterech „kibiców” miejscowego klubu napadło na czterech obywateli Nigerii i Konga. Podkomisarz Sabina Chyra-Giereś, rzeczniczka prasowa Komendy Miejskiej Policji, relacjonowała: „Czterech studentów z Częstochowy weszło na stadion i kierowało się na wyznaczony sektor, gdy drogę zagrodzili im pseudokibice. Od nieprzyjaznych kibiców usłyszeli mnóstwo obelżywych słów na tle rasistowskim oraz groźby pozbawienia życia. Kibole wypchnęli ich z trybun, nie pozwalając obejrzeć meczu”.

Policjanci dotarli do czterech mieszkańców Częstochowy, trzech z nich (w wieku 31, 42 i 47 lat) zostało zatrzymanych. Podczas zatrzymania 31-latek funkcjonariusze znaleźli kije bejsbolowe, siekiere i przedmiot przypominający broń, który został przekazany do dalszych badań. Drugi z mężczyzn, 47-latek, miał dodatkowo odpowiedzieć za propagowanie ustroju faszystowskiego. Decyzją sądu został tymczasowo aresztowany na dwa miesiące, natomiast 42-latek i 31-latek zostali objęci policyjnym dozorem.

Postępowanie Prokuratury Rejonowej w Częstochowie w tej sprawie nadal się toczy.

27 września 2022 – „zoologiczni wrogowie Polski i polskości”

Na antenie telewizji internetowej wRealu24 (emisja na platformie BanBye.pl) Tomasz Stala, właściciel wydawnictwa 3dom z Częstochowy (mającego w swej ofercie publikacje o treści antysemickiej), promował wznowienie książki „Tematy niebezpieczne” dr. Dariusza Ratajczaka, historyka oskarżonego w 1999 r. o tzw. kłamstwo oświęcimskie (negował on m.in. morderstwo Żydów w komorach gazowych w Auschwitz. 11 grudnia 2001 r. Sąd Rejonowy w Opolu uznał jego winę, ale odstąpił od wymierzenia kary ze względu na „nieznaczny stopień szkodliwości społecznej czynu” i warunkowo umorzył postępowanie na okres jednego roku. Ratajczak zmarł w 2010 r. w wyniku zatrucia alkoholem).

W audycji zatytułowanej „Dr Ratajczak – zginął za »antysemityzm«?” Stala rozpowszechniał teorie spiskowe, wedle których Ratajczak miał zostać zamordowany przez Żydów z powodu treści swoich książek: „[...] był systemem ostrzegającym dla innych, którzy chcieliby się zajmować rewizjonizmem Holokaustu bądź innymi rzeczami, więc naturalną kolejną rzeczą, idąc za tokiem rozumowania Żydów [...], być może śmierć Dariusza Ratajczaka nie była przypadkiem”. Oświadczył również: „Autora nie ma już wśród nas przez to, że nie wahał się pisać na każdy temat”.

W trakcie rozmowy Stala rozwijał kolejną teorię spiskową, dotyczącą art. 55 Ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej (zakazującego negowania zbrodni nazistowskich),

według niego „kłamstwo oświęcimskie to jest taki straszak na to, żeby nie zabierać się za temat ilości Żydów, którzy zginęli”.

Ponadto w toku swoich wywodów sam podważył prawdę historyczną na temat obozów zagłady: „Umówmy się, te komory gazowe zostały odbudowane w 1946 r., bo zostały rzekomo zbombardowane i dopiero na potrzeby odwiedzających zostały odbudowane. Jest tak dużo znaków zapytania i wątpliwości [...], kiedy zabraniają nam o czymś mówić, to umysł ludzki buduje sobie wyobrażenia [...]. W momencie kiedy zabrania się tego robić, to możemy doszukiwać się, że komuś zależy na ukryciu pewnych faktów”.

W pewnym momencie Stala do wątku antysemickiego dołączył – niemające żadnego związku z postacią Ratajczaka – treści antyukraińskie: „Osobami, które [go] zaszczuwały, byli zoologiczni wrogowie Polski i polskości. Wcześniej żydowscy kolaboranci, teraz ukraińscy kolaboranci, którzy zmienili tylko flagę, której oddają w danym momencie cześć”.

24–17 listopada 2022 – wydawnictwo z Częstochowy autorem skandalu w Warszawie

Na Targach Książki Historycznej, odbywających się w tych dniach na Zamku Królewskim w Warszawie pod patronatem Prezydenta Polski i współorganizowanych przez IPN,

jednym z oficjalnych wystawców było wydawnictwo 3dom (z siedzibą w Częstochowie), które w swojej ofercie ma książki antysemitowskie i rasistowskie. Wydawnictwo to publikuje i kolportuje takie tytuły jak „Tematy niebezpieczne” Dariusza Ratajczaka (autor negował zabijanie Żydów w komorach gazowych w Auschwitz, został uznany w 2001 r. przez sąd winnym tzw. kłamstwa oświęcimskiego). W ofercie 3domu znajdowały się również książki Radosława Patlewicza pt. „Mędracy Syjonu – Nowe Otwarcie” (autor propaguje antyżydowskie teorie spiskowe) czy „Dzienniki Turnera” Andrew Macdonalda (tekst uznawany za „biblię rasistowskich terrorystów”; stanowił inspirację dla Timothy’ego McVeigha, skrajnie prawicowego sprawcy zamachu w Oklahomie w kwietniu 1995, w którym zginęło 168 osób).

Obecność na targach książki wydawnictwa 3dom potępiło stowarzyszenie Nigdy Więcej. Zaprotestował również Amerykański Komitet Żydowski (biuro w Europie Środkowej), który wydał oświadczenie: „Trudno zrozumieć, jak to możliwe, że podczas wydarzenia organizowanego przez tak poważne instytucje pojawiają się publikacje antysemitowskie”. W reakcji na słowa krytyki i sprzeciwu organizatorzy Targów Książki Historycznej wyrazili ubolewanie z powodu „zaistnienia w przestrzeni wystawienniczej publikacji o charakterze antysemitowskim”, a tytuły wydawnictwa 3dom określili jako „potępiane [przez nich] i niedopuszczalne”.

7 stycznia 2023 – znów symbole rasistowskie i neonazistowskie na Jasnej Górze

Na Jasnej Górze niektórzy uczestnicy Patriotycznej Pielgrzymki Kibiców eksponowali transparenty o treści rasistowskiej. Pseudokibice Rakowa Częstochowa mieli flagę z napisem „Krew i honor”, która była stylizowana na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej Blood and Honour. Słowa „Krew i honor” stanowiły motto Hitlerjugend (oryg. „Blut und Ehre”). Ponadto jeden z „kibiców” Rakowa eksponował szalik z hasłem „Naszym wzorem Janusz Waluś”. Na szaliku widniał też slogan „Biały honor, biała duma” (to słowa piosenki neonazistowskiego zespołu Konkwista 88) oraz znak tzw. trystyki (stylizowanej, trójramiennnej swastyki), umieszczony na tle barw flagi III Rzeszy. Trystyka to symbol rasistowski pochodzący z RPA.

Także pseudokibice Zagłębia Sosnowiec eksponowali charakterystyczny czerwono-biały transparent nawiązujący do logotypu Blood and Honour. Widniał na nim slogan „Zawsze był tu czysty kraj i zostanie tak na wieki. Biali ludzie, których znam, zawsze będą walczyć z komunizmem”, będący cytatem z piosenki zespołu Honor, pochwalającego w swych utworach ideologię narodowego socjalizmu.

Niektórzy pseudokibice mieli na sobie szaliki i odzież z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny” (współcześnie jego treść stanowi zachętę do agresji na tle ideologicznym).

<https://czestochowa.wyborcza.pl/czestochowa/7,89625,29585204,czestochowa-i-czestochowianie-w-brunatnej-ksiedze-nienawisci.html>